

Nota

Kortemark, PPS-put Kasteelbeek

Deel 2: Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Gemotiveerd advies.....	2
2.1	<i>Datering en interpretatie onderzoeksterrein</i>	<i>2</i>
2.2	<i>Waardering archeologische vindplaatsen</i>	<i>2</i>
2.3	<i>Impactbepaling</i>	<i>2</i>
2.4	<i>Bepalingen van de maatregelen.....</i>	<i>3</i>
2.4.1	Kennispotentieel verder (voor)onderzoek	3
2.4.2	Volledigheid van het (voor)onderzoek	3

1 Administratieve gegevens

Algemeen

Naam site	Kortemark, PPS-put Kasteelbeek
Ligging	Polletstraat, gemeente Kortemark, provincie West-Vlaanderen
Kadaster	Gemeente Kortemark, Afdeling 1, Sectie B, Percelen 730A, 510A
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2024-0457
Reeds uitgevoerd vooronderzoek	Bureauonderzoek en landschappelijk booronderzoek (ID27606 ¹) Proefsleuvenonderzoek (Projectcode 2024H4)
Bewaarplaats archief	BAAC Vlaanderen

Actoren

Auteur	Ron Bakx
Betrokken actoren	Ron Bakx (archeoloog) Jasper Billemont (archeoloog)
Betrokken derden	Niet van toepassing

Plangebied

Oppervlakte plangebied	5.380 m ²
Kartering gewestplan	0901- waardevol agrarisch gebied

Alle in dit document gebruikte plannen zijn afkomstig uit de catalogus van Geopunt Vlaanderen², tenzij anders vermeld.

¹ DOCKX & DESMET 2023.

² GEOPUNT VLAANDEREN 2024 – administratief, historisch, orthofotografisch

2 Gemotiveerd advies

2.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

In grote delen van het plangebied zijn afzettingen behorende tot een holocene restgeul aanwezig, die zich situeert in een brede paleovallei. Het gaat hierbij om één of meerdere vroegere meander(s) van de Kasteelbeek. In de randzone is Romeins vondstmateriaal aangetroffen, het gaat om enkele scherven en een fragment van een tegula. In deze zone zijn ook twee paalkuilen aangetroffen. Het vondstmateriaal en de paalkuilen zijn waarschijnlijk te relateren aan een nederzetting die zich op de hogere delen van het landschap situeerde.

Te Roeselare-Vloedstraat werd een paleovallei onderzocht door middel van de registratie van een volledig profiel met aanvullend natuurwetenschappelijk onderzoek. Een interessante conclusie van het onderzoek was dat het merendeel van de gedocumenteerde restgeulen in de Romeinse periode dateren. Dit is waarschijnlijk te verklaren door een hogere run off tijdens het einde van de Romeinse periode door ontbossing en toenemende ontginning.³ Dit is mogelijk ook het geval aan de Kasteelbeek. In een laag behorende tot de restgeul zijn enkele fragmenten handgevormd aardewerk aangetroffen. Dit wijst op een datering van de geul in of na de Romeinse periode.

2.2 Waardering archeologische vindplaatsen

In een groot deel van het plangebied liggen alluviale afzettingen van de Kasteelbeek. In dergelijke contexten kunnen zich archeologische resten situeren die vrijwel niet op te sporen zijn door middel van een proefsleuvenonderzoek. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om deposities van bronzen bijlen.⁴

Op de rand van het plangebied zijn ook een tweetal paalsporen aangetroffen. Deze zijn waarschijnlijk te relateren aan een nederzetting, waarvan de kern hoger op de flank te verwachten is. Aangezien de paalsporen op de randzone van het plangebied zijn aangetroffen is het niet mogelijk de vindplaats af te bakenen. Op basis van het aangetroffen vondstmateriaal is een datering in de Romeinse periode aannemelijk. De vondst van een tegula lijkt te wijzen op een bewoningssite. De waarde van de vastgestelde vindplaats is moeilijk te bepalen, aangezien slechts een kleine zone van de vindplaats werd aangesneden tijdens het proefsleuvenonderzoek.

2.3 Impactbepaling

Door het uitgraven van de bufferbekkens zullen de sporen behorende tot de vindplaats vergraven worden.

³ MOSTERT & BAKX 2019: 58, 73.

⁴ BOSSENBROEK et al. 2008.

2.4 Bepalingen van de maatregelen

2.4.1 Kennispotentieel verder (voor)onderzoek

Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn aan de randzone van het plangebied een tweetal paalsporen en enkele vondsten uit de Romeinse periode aangetroffen. De verwachting is dat deze sporen en vondsten te relateren zijn aan een nederzetting uit de Romeinse periode die zich waarschijnlijk op de hoger gelegen delen naast de Kasteelbeek situeerde. Het potentieel op kennisvermeerdering is dat de sporen en het vondstmateriaal kunnen bijdragen aan de kennis over de bewoningsgeschiedenis van Kortemark. In de afzettingen behorende tot de restgeul kunnen ook vondsten situeren die kunnen bijdragen aan de kennis met betrekking tot de bewoningsgeschiedenis. Ook kunnen er geschikte afzettingen aanwezig zijn, zoals veenlagen, die goed bewaarde pollen bevatten en die kunnen bijdragen aan de reconstructie van het landschap en de invloed van de mens hierin. Tijdens het vooronderzoek zijn echter geen veenlagen waargenomen.

2.4.2 Volledigheid van het (voor)onderzoek

Op basis van het uitgevoerde archeologisch vooronderzoek is er voldoende informatie over de aanwezigheid van een archeologische site. Het kennispotentieel kon voldoende bepaald worden. Volgens de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek⁵ is verder vooronderzoek niet aangewezen. Aangezien slechts een kleine zone behorende tot de potentiële waardevolle vindplaats bedreigd wordt, is op basis van een kosten-baten analyse besloten om geen vervolgonderzoek te adviseren.

In een groot deel van het plangebied situeren alluviale afzettingen van de Kasteelbeek. In dergelijke contexten kunnen archeologische resten situeren die vrijwel niet op te sporen zijn door middel van een proefsleuvenonderzoek. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om deposities van bronzen bijlen.⁶

Op basis van een kosten-baten analyse is besloten om geen vervolgonderzoek te adviseren bij het uitgraven van de bufferbekkens. Mochten archeologische vondsten worden aangetroffen in de alluviale afzettingen tijdens de werkzaamheden dient dit gemeld te worden bij Onroerend Erfgoed.⁷ Deze meldingsplicht dient door de opdrachtgever worden meegegeven aan de uitvoerders van het grondwerk.

⁵ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020 fig.3.

⁶ BOSSENBROEK et al. 2008.

⁷ <https://www.onroenderfgoed.be/toevalsvondst>